Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 24 (4740).

2 ФЕВРАЛЬ
ЖУМА
1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Ангрен керамика комбинати коллективи тўққизинчи бешйилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида меҳнат вахтасида туриб ишлаб, йиллик ишлаб чиқариш планини барча кўрсаткичлар бўйича 20 декабргача бажариб, планга қўшимча равишда 1 миллион сўмлик товар маҳсулоти тайёрлашга аҳд қилди. Корхонада социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди. Ишчилар йиллик топшириқни барвақт бажариш юзасидан шахсий мажбуриятлар олганлар.

СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдори Мустафо ПАРДАЕВ. У йиллик топшириқни 8 ой ичида бажаришга сўз берди.

В. ЛЕЙЗЕРОВИЧ фотоси, (ЎзТАГ).

МУНАВАРА ИСҲОҚОВА

ТАЖРИБА МАКТАБИ

ДОНГДОР СУТ СОҒУВЧИНИНГ МЕҲНАТ НАТИЖАСИ

✦ Чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб фидокорона меҳнат қилаётган Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг донгдор сут соғувчиси Мунавара Исҳоқова беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1973 йилнинг январь ойи давомида зўр ғайрат ва фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилди.

✦ М. ИСҲОҚОВА ЯНВАРЬ ОЙИДА ЎЗ БОҚИМИДАГИ 23 СИГИРДАН 8976 КИЛОГРАММ СУТ СОҒИБ ОЛДИ. ҲАР БИР СИГИРДАН СОҒИБ ОЛИНГАН СУТ ЯНВАРЬ ОЙИДА 390 КИЛОГРАММНИ ТАШКИЛ ЭТДИ.

✦ УСТА СУТ СОҒУВЧИ БОШЧИЛИК ҚИЛАЁТГАН ЗВЕНОДА 94 БОШ СИГИР БОР. АНА ШУ СИГИРЛАРНИНГ ҲАММАСИДАН ЯНВАРДА 32 МИНГ 406 КИЛОГРАММ СУТ СОҒИЛДИ.

✦ЧОРВАДОР ЎРТОҚЛАР! Мунавара Исҳоқова тажрибаси асосида ишлаб, сигирлардан кўп сут соғиб олиш учун курашингиз! Атоқли сут соғувчи М. Исҳоқованинг тажрибаси кенг қулоч ёйсин!

МУСОБАҚА САМАРАДОРЛИГИНИ ҚАНДАЙ ОШИРИШ МУМКИН?

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛИБ

Коломенск тепловозсозлик заводининг фрезеровкачиси Николай Масловнинг «Правда» газетасида босилиб чиққан хати мени жуда қизиқтириб қолди. Ана шу хатда кўтарилган масала юзасидан ўз фикрларимни ўртоқлашмоқчиман.

Ўтган йили бизнинг «Ўзбекистон» колхозимизда пахтакорларнинг мусобақасида бешинчи бригада ғолиб чиққан, деб ҳисобланди. Бригадага тажрибали пахтакор, моҳир ташкилотчи Николай Ким бошчилик қилади. Бу коллектив жуда ҳамжиҳат, меҳнатсевар. Ўтган кузда бригада ҳар гектар ердан юқори ҳосил — 36 центнердан пахта олди.

Шундай бўлса ҳам мен биринчи ўринни тўртинчи бригадага берган бўлардим. Бу бригадага Николайнинг фамилиядоши — Григорий Ким раҳбарлик қилади. Бригада далаларида ҳосилдорлик бирмунча камроқ — гектаридан 33 центнердан бўлди. Ўз-ўзидан шундай савол пайдо бўлади: нима учун мусобақада биринчиликни мен шу бригадага берган бўлардим? Шунинг учунки, ана шу коллективларнинг иқтисодий кўрсаткичларини бир-бирига таққослаганда тўртинчи бригадада моддий ва пул харажатларини тежаш тўғрисида кўп ғамхўрлик қилинаётгани равшан бўлади. Ана шу бригадада бир центнер пахтанинг таннархи уч сўм арзонга тушган, меҳнат унумдорлиги юқори. Пул харажатларида ҳам фарқ бор: ҳар гектар ҳисобига харажатлар бешинчи бригадада 573 сўм, тўртинчи бригадада эса 530 сўмни ташкил этди.

Бошқача айтганда, тўртинчи бригада пахтакорлари ҳар қандай йўл билан эмас, балки ишга ижодий муносабатда бўлиб, юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Улар янги, прогрессив агротехника усулларини кенг қўлланмоқдалар, техникадан усталик билан фойдаланмоқдалар. Яна кўрсаткичларни таққослайлик: пахта териш машиналарида бешинчи бригадада ҳосилнинг 45 проценти, тўртинчи бригадада эса 74 проценти йиғиб олинди. Бошқа бир факт ҳам характерлидир. Агар бешинчи бригада бир неча йиллардан буён ҳосилдорлик бўйича «жойидан жилмай» турган бўлса, тўртинчи бригадада ҳосилдорлик йил сайин ўсиб бормоқда.

Агар мусобақа якуни чиқарилаётганда бундай ҳодиса фақат бизнинг колхозимиздагина рўй берганида эди, бунга кўп ташвиш қилмаса ҳам бўларди. Бироқ, бундай аҳвол, афсуски, ён атрофимизда ҳам тез-тез рўй бериб туради. Одат тариқасида илғорлар дала ҳосилдорлиги ва планнинг бажарилиш процентига қараб аниқланади. Ҳақли равишда шундай савол туғилади: ахир моддий ва пул харажатларини тежашга, ҳар бир кишининг юксак унумдорлигига эришишнинг аҳамияти камми? КПСС XXIV съездида: бу беш йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг мўлжалланган бутун ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланиши зарур, — дейилганини бир эслайлик.

Афсуски, қишлоқда социалистик мусобақани уюштиришда ҳали кўпгина камчиликлар бор. Ўтган йили бизнинг баъзи механик-ҳайдовчиларимиз мукофот олдилар. Бу мукофотлар нима учун берилди? Терилган пахтанинг миқдори учун пахтакорнинг меҳнати муносиб рағбатлантирилишига мен қарши эмасман. Бироқ, механик-ҳайдовчининг ишини фақат терилган пахтанинг миқдорига қараб баҳолаш адолатданми, ахир? Ўйлайманки, бу адолатдан бўлмаса керак. Яқинда ҳисоблаб чиқдим: машинада терилган бир тонна пахта колхозга (фақатгина иш ҳақини кўзда тутаяпман) беш сўмга тушар экан. Очиқ айтиш керак, бу — қиммат эмас. Бироқ, машина юриб ўтганидан кейин қўлда терилган пахтанинг бир тоннаси 100 сўм, яъни йигирма баравар қимматга тушади. Демак, бундай тонналар колхоз кассасини тўлдириш ўрнига камайтириб юборади.

Бундан қандай хулоса чиқариш мумкин? Хулоса шуки, фақат терилган пахта миқдоринигина эмас, балки бажарилган ишнинг сифатини ҳам ҳисобга олиш керак. Бироқ, теримнинг тозалиги амалда на механизаторларга иш ҳақи тўланаётганда, на мусобақа ғолибини аниқланаётганда ҳисобга олинади. Шу муносабат билан мутахассисларнинг роли ҳақида айтиб ўтиш даркор. Мутахассислар терим сифатини аниқлашлари, бу кўрсаткич механизаторлар ўртасидаги мусобақа шартларининг энг муҳим пунктларидан бири бўлиб қолишига эришмоқлари керак.

Қолоқлар, одатда колхоз ёки район сводкасида охирги ўринни эгаллайдиганлар ҳақида бир неча оғиз сўз. Қолоқлар кўпчилик хўжаликларда бор. Улар бизда ҳам йўқ эмас. Ўтган йили учинчи бригада энг паст пахта ҳосили олди. Бригада коллективи ғўза парвариши даврида кам меҳнат сарфлади, деб бўлмайди. Чамаси, ҳосилдорликнинг пастлигига сабаб бошқа ёқда. Хўжаликларнинг мутахассислари, шу жумладан мен ҳам, бригада ишларини чуқур таҳлил этишимиз, ишда йўл қўйилган камчиликларни топиб, бу камчиликларни йўқотишда ёрдамлашмоғимиз зарур. Ҳар бир бўлинмада, ҳар бир совхоз ва колхозда қолоқ участкалардаги ишнинг аҳволини чуқур, ҳар томонлама таҳлил этиш, йўл қўйилган камчиликларни тугатишга ёрдам берадиган чораларни кўриш керак бўлади.

Маҳсулот таннархи, ишлаб чиқариш рентабеллиги тўғрисида биз камдан-кам эслаб қоламиз. Ҳозирги вақтда ҳам шундай ҳодисаларга дуч келиш мумкинки, колхоз яхши ҳосил олган, планлар ва мажбуриятларини муваффақият билан бажарган бўлса-да, деярлик эркин маблағларсиз қолади. Унинг минерал ўғитлар, аралаш озуқа, янги техника сотиб олишга пули йўқ. Миллион сўмлаб даромад олган хўжаликда аҳвол шундай бўлади. Демак, бу ерда жуда кўп иш қилинган-у, ишнинг самараси етарли бўлмаган.

Мусобақа экономиканинг самарадорлигини оширишга актив ёрдам бермоғи зарур. Буни ҳамма вақт ёдда тутиш керак.

Т. СОТИМОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Ўзбекистон» колхозининг иқтисодчиси.

Тошкент области.
(«Правда»дан).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

31 январда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ва КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Вьетнам Демократик Республикаси Бош министрининг ўринбосари ва Ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чинь билан учрашдилар.

Суҳбат чоғида СССР билан ВДР ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш масалалари, урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисида яқинда Парижда имзоланган битим асосида Вьетнамдаги аҳвол, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи бошқа бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

Учрашув самимий дўстона вазиятда ўтди. Учрашувда ВДРнинг СССРдаги элчиси Во Тхук Донг билан Жанубий Вьетнам республикасининг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минь қатнашдилар.

ЗАБИРАХОННИНГ БАХТИ МЕҲНАТДА

Бекобод районидаги Ойбек номли совхознинг илғор сут соғувчиси Забира Қўлдошева 1972 йилда ажойиб меҳнат ютуқларини қўлга киритди. У ўз боқимидаги ҳар бир сигирдан 2200 литрдан сут соғиб олиб фермада юқори кўрсаткичга эришди. У 33 тонна ўрнига 46 тонна сут соғиб олди.

Шонли тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида Забирахон 53 тонна сут соғиб беришга ваъда берган. У янги, 1973 йилнинг дастлабки кунлариданоқ ваъдасига вафодорлик қилиб ўзига бириктилган сигирлардан ҳар куни 167-170 литрдан сут соғиб оляпти. Совхознинг сут-товар фермасида Забирахон сингари ферма юлдузлари кўп. Улар ҳам ўз зиммаларидаги топшириқларни шараф билан адо этмоқдалар.

Ш. НУРАЛИЕВ.

ИЛҒОР СУТ СОҒУВЧИЛАР

КАРЛ МАРКС номли колхоз чорвадорлари ҳар бир сигирдан сут соғиб олишда ўз қўшнилари «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги колхозидан кейин иккинчи ўринни эгаллаб турибдилар. Бу ерда чорвадорлар сигирларни қиш фаслида тўйдириб яхши боқмоқдалар. Социалистик мусобақада С. Исматова, А. Йўлдошева, М. Хожиева каби сут соғувчилар олдинда бормоқдалар. Улар донгдор сут соғувчи М. Исҳоқованинг ташаббусига қўшилиб, унинг иш тажрибасини кенг ёйган ҳолда меҳнат қилаётганликлари учун ана шундай натижаларга эришмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) С. Исматова, А. Йўлдошева, М. Хожиева ўртоқлар.

Ж. Тўраев фотоси.

ВЬЕТНАМЛИК ҚАРДОШЛАР, ҲАМИША СИЗЛАР БИЛАН БИРГАМИЗ

Тошкент жамоатчилигининг вакиллари, шунингдек Ўзбекистон пойтахтида ўқиётган чет эллик студентлар 31 январь кечқурун Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим имзоланишига бағишланган митингга тўпланишди.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги республика комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг академиги Т. А. Саримсоқов минбарга чиқади.

— Биз, — дейди у, Парижда тарихий битим имзоланганлигини эшитиб жуда хурсанд бўлдик. Бу битим Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши олиб борган мардона ва қаҳрамонона курашини якунлаштиради. Бу ғалаба халқларнинг озодлик йўлидаги ҳаракатига империалистларнинг тап тортмай аралашиш пайтлари ўтиб кетганлигини яққол исбот қилади. Синфдош қардошларининг, ер юзидаги барча революцион ва тараққийпарвар кучларнинг қудратли мададига таяниб ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган халқни енгиш мумкин эмас.

Митингда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Х. С. Шукурова, республика олий ва ўрта махсус таълим министрининг биринчи ўринбосари К. И. Афанасьев, тинчликни ҳимоя қилиш республика комитетининг масъул секретари А. Т. Раҳмонбердиев ва бошқалар сўзга чиқдилар. Улар Вьетнам ишчилари, деҳқонлари ва зиёлилари вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларни, саноатни тезроқ тиклаш, тинч бунёдкорлик меҳнатининг ҳамма соҳаларида муваффақият қозониш учун ҳозирги вақтда кўп иш қилишлари кераклиги тўғрисида гапирдилар. Барча совет кишилари каби Тошкент меҳнаткашлари ҳам вьетнамлик қардошларининг бу йўлда катта-катта ғалабаларни қўлга киритишларини истайдилар. Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган бутун Ўзбекистон меҳнаткашлари каби Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари ҳам вьетнамлик қардошларимизга зарур ёрдам бераверадилар. Республикадаги ўқув юртларида вьетнамлик ёшларга таълим бериш, уларни уруш оқибатларини тезроқ тугатиш ҳамда халқ хўжалиги ва маданиятни ривожлантириш планларини муваффақиятли амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўша оладиган юқори малакали мутахассис қилиб тайёрлаш соҳасида кенг кўламда бажарилаётган иш ана шу ёрдам ва мадад шаклларидан биридир.

Ўзбекистон пойтахтида ўқиётган вьетнамлик ёшларнинг вакили, Тошкент Давлат университетининг аспиранти Ле Куанг Хонгнинг нутқини митинг қатнашчилари қарсаклар билан кутиб олдилар. У америкалик империалистларга қарши курашда ўз ватандошларига берган катта ёрдамлари учун, Вьетнам тупроғида урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим имзоланганлиги муносабати билан Вьетнам халқи шаънига айтилган дўстона табрик ва яхши истаклари учун Совет Иттифоқидаги дўстларига самимий ташаккур изҳор қилди.

Митинг қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда Парижда имзоланган битим пухта бажарилади, деб ишонч билдирдилар.

(ЎзТАГ).

ДЎСТЛАР ЁНМА-ЁН ТУРГАНДА

Ўзбекистон кўрлар жамияти саккизинчи съездининг делегатлари Тошкентнинг «Ёш гвардия» театрига йиғилишди. Улар орасида жамият правлениесининг раиси Қудрат Примқулов ҳам бор эди. У ташкил этишда бевосита ўзи қатнашган жамият фаолияти тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва съезднинг бошқа делегатлари мамлакатимизда кўздан маҳрум бўлган кишилар ўзларини якка ёлғиз сезмаётганликлари тўғрисида тўлқинланиб гапирдилар. Партия ва ҳукумат улар тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилмоқдалар, улар ҳамма ерда ва ҳамма жойда дўстларнинг ёрдамини сезиб турадилар. Жамият аъзолари пахта териш машиналарини ишлаб чиқишда актив қатнашмоқдалар, пластмасса, турли металл буюмлар ва бошқа муҳим маҳсулот турлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар, КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун умум халқ курашига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Съездда Ўзбекистон ССР социал таъминот министри В. С. Содиқова нутқ сўзлади.

Съезд жамият уставига қисман ўзгартишлар киритди, марказий органларининг янги составини сайлади.

1 февралда жамият ҳаётидаги шонли воқеа, жамият ташкил этилган куннинг 40 йиллигига бағишланган тантанали мажлис ўтказилди.

Гулдурос қарсаклар остида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. М. Матчонов жамиятга республика Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғини топширди. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан жамият аъзоларини самимий табриклади.

Бутунроссия кўрлар жамияти Марказий правлениесининг раиси Б. В. Зимин, бошқа қардош республикалар жамиятларининг съездга ва юбилей мажлисига келган раҳбарлари Ўзбекистонлик дўстларга қизғин салом топширдилар.

Съезд ва тантанали мажлис ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов, республиканинг бошқа раҳбар ходимлари қатнашдилар.

УНУМДОРЛИК ВА НОРМА

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг саноат, қурилиш ҳамда транспортда беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили давлат планини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳақидаги қароридан руҳланган областимиз меҳнаткашлари экономикани тараққий эттириш учун курашни авж олдириб юбордилар. Барча шаҳар ва район меҳнаткашлари, ҳар бир саноат корхонаси, қурилиш ва транспорт ташкилоти коллективи 1973 йил топшириқларини барвақт бажариш юзасидан зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олишди. Кам меҳнат сарфлаб, кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришиш уларнинг шиори бўлиб қолди.

Барча корхоналар ва ташкилотларда эл-юрт олдида берилган ана шу ваъданинг тўла уддасидан чиқиш мақсадида қилинаётган меҳнат яхши самаралар бериши шаксубҳасиздир.

Коллективлар бунинг учун мавжуд ички резерв ва имкониятлардан унумли фойдаланиб, меҳнатнинг барча техник-иқтисодий кўрсаткичларини бирмунча яхшилаш, айниқса, меҳнат унумдорлигини оширишга қаратилган кўпдан-кўп тадбирларни кўриш режаларини тузишган. Чунки, меҳнат унумдорлиги — муваффақиятлар гарови, иш унуми қанчалик юксак бўлса, давлат планлари ва социалистик мажбуриятлар шунчалик тез ва соз бажарилади.

Ҳа, меҳнат унумдорлигининг моҳияти беқиёсдир. Ишлаб чиқаришнинг юксалиши, меҳнаткашлар фаровонлигининг ортиши кўп жиҳатдан шунга боғлиқ. Шу туфайли ҳам КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг юқоридаги қарорида ишлаб чиқаришнинг ана шу муҳим кўрсаткичини кескин яхшилаш лозимлиги алоҳида таъкидланган.

Меҳнат унумдорлигини оширишнинг омиллари жуда кўп. Меҳнатни пухта ташкил этиш, прогрессив технология ва янги техника жорий қилиш, илғорлар иш усулини оммалаштириш, ишчи-хизматчилар малакасини ва билимини ошириш ҳамда бошқалар шулар жумласига киради.

Айни вақтда техник асосланган нормаларнинг жорий қилиниши ҳам иш самарасининг баракали бўлишига ёрдам беради.

Техник асосланган нормаларни қўлланишдан мақсад барча ишчиларни илғорлар даражасигача кўтаришдан иборатдир. Бундай нормалар маъмуриятчилик йўли билан эмас, балки аниқ ҳисоб-китоблар асосида белгиланиши, мавжуд техника воситалари қувватидан тўлароқ фойдаланилиши, прогрессив технология жорий қилиниши, меҳнатнинг рационал усуллари қўлланилиши назарда тутилади.

Нормани ишлаб чиқариш илғорларининг энг юксак кўрсаткичлари даражасида белгилашга ҳам йўл қўймаслик керак, чунки, бундай нормалар аксарият ишчилар оммаси учун оғирлик қилади. Ҳамма ҳам илғорлар даражасида ишлайвермайди. Лекин, нормани ўрта даражада ишловчилар кўрсаткичлари асосида ҳам белгилаш нотўғри бўлур эди. Прогрессив техник асосланган норма илғор тажрибани ҳар томонлама таҳлил қилиш асосидагина белгиланмоғи керак. Шундай қилинганда илғор тажрибанинг муайян кўрсаткичларини барча ишчилар учун муштарак ва мажбурий бўлган нормага киритиш мумкин. Демак, техник асосланган прогрессив нормаларни ишлаб чиқиш илғор ишлаб чиқариш тажрибасини ўрганиш ва амалда қўлланиш билан боғлиқ. Албатта, янги нормаларни жорий қилиш учун лозим бўлган барча ташкилий-техникавий тадбирларни ҳам амалга ошириш эсдан чиқмаслиги керак. Бундай тадбирлар янги белгиланган норманинг бажарилишига ёрдам беради.

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

Областимизнинг аксарият саноат корхоналарида техник асосланган прогрессив нормани жорий қилиш соҳасида анчагина ишлар қилинди ва қилинмоқда. Айниқса, Тошкент кабель заводи, Чирчиқ электрохимия комбинати, Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати, Бекобод металлургия заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати ва бошқа корхоналарда бу соҳада кўрилаётган тадбирлар тақдирга сазовордир. Техник асосланган прогрессив нормаларнинг жорий қилиниши бу корхоналарда ишлаб чиқаришни юксалтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва айни вақтда маҳсулот сифатини яхшилаб, уни тайёрлаш учун меҳнат ва маблағ сарфиётини камайтириш имконини бермоқда.

Кабель заводида ҳар йили нормани такомиллаштириш юзасидан кўплаб тадбирлар амалга оширилади. Фақатгина ўтган йилнинг биринчи ярмида бу соҳа бўйича қилинган ишлар натижасида 50 минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий самара кўрилди. Асосий ишлаб чиқариш операцияларини бажаришда унумдорлик анча ортди. Ўнлаб ишчи-хизматчиларни бошқа вазифаларни бажаришга ўтказиш имкони туғилди.

Чирчиқ электрохимия комбинатида ҳам техник асосланган прогрессив нормаларнинг тобора кенг жорий қилинаётганлиги мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан самарали фойдаланишга олиб келмоқда. Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар, Бекобод цемент комбинатларида ҳам бу хилдаги тадбирлар техник-иқтисодий кўрсаткичларининг яхшиланишига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Ҳозир бу корхоналардаги ҳар бир ишловчи ҳисобига саккизинчи беш йилликнинг охирги йилидагига қараганда анча кўп маҳсулот тайёрланаётган экан, бунда техникасосланган нормаларнинг жорий қилиниши катта роль ўйнади.

Ҳозирги вақтда областимиз саноат корхоналарида қўлланаётган техник жиҳатдан асосланган прогрессив норма амалдаги нормаларнинг 60 процентга яқинини ташкил этмоқда. Бу мазкур соҳада ҳали катта-катта резервлар борлигини, булардан фойдаланиш эса саноатчиларимиз иш натижасининг янада баракали бўлишини кўрсатиб турибди.

Аксарият корхоналарда техник асосланган нормаларни жарий қилишга ўзи бўларчилик муносабатида бўлиш, бу соҳада сусткашликка йўл қўйиш, кўпдан-кўп камайтирилган тажриба-статистик нормаларнинг борлиги меҳнат унумдорлигини оширишга тўсқинлик қилмоқда. Чунки, камайтирилган нормалар иш вақтининг анчагина қисми фойдасиз ўтган ва ишлаб чиқаришни ташкил этишда катта нуқсонлар бўлган тақдирда ҳам бажарилаверади. Тажриба-статистик нормадан техник асосланган нормага ўтиш бу камчиликларни бартараф этади, мавжуд техникадан ва илғор тажрибадан фойдаланишни яхшилашга олиб келади, қўшимча харажатларсиз меҳнат унумдорлигини анча ошириш имконини беради.

Афсуски, кўпчилик корхоналарда тажриба-статистик нормаларни қўлланиш ҳамон кенг қўламда давом этмоқда. Меҳнатни нормалашнинг кўнгилдагидек бўлмаётганлиги саноатда ҳар бир ишловчи ҳисобига маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришга тўсқинлик қилмоқда. Ўтган йилнинг октябрь ойида область саноат корхоналарида ўтказилган текширув ишлари натижаси бунга ёрқин мисол бўла олади. Умуман, область саноатида норманинг бажарилиши ўрта ҳисобда 134.9 процентни ташкил этган. 1971 йилнинг октябрь ойида эса салкам 130 процентга яқин бўлган эди.

Темир-бетон ва бетон конструкция ҳамда деталлари ишлаб чиқарувчи корхоналарда норманинг бажарилиши 158,1 процентни ташкил этди. Машинасозлик ва металл ишлаш, пойафзал саноатида, ёғоч ишлаш саноатида ҳам шу атрофда бўлди. Саноатнинг бошқа тармоқларида ҳам шундай аҳволни кўриш мумкин.

Норманинг шунчалик ортиқча бажарилишига қарамай, ўтган йилнинг ўн ойида ишлаб чиқаришда қўлланилаётган барча нормаларнинг фақатгина 3,8 проценти қайта кўрилган. Бу 17 минг 873 та норма демакдир. Ана шу қайта кўрилган нормаларнинг фақатгина 7 мингга яқини оширилган, холос.

Темир-бетон буюм ва конструкциялари корхоналарида амалдаги нормаларнинг фақатгина 5,7 проценти, машинасозлик ва металл ишлашда 4,2 проценти, кўн-мўйна пойафзал саноатида амалдаги 2180 та норманинг бор-йўғи 176 таси қайта кўриб чиқилган.

Айрим саноат корхоналарида норманинг бажарилиш проценти анча юқоридир. Бу мазкур корхоналарда техник асосланган норманинг кенг жорий қилиниши учун барча имкониятлар борлигидан далолат беради. Масалан, Олмалиқ ёғочсозлик заводида маҳсулот тайёрлаш нормасининг бажарилиши 179 процентни ташкил этган, марказий ремонт заводида эса белгиланганига қараганда 76 процент ошиқ бўлган. «Чирчиксельмаш» заводида бу 166. Чирчиқ пойафзал фабрикасида 162,3, трансформатор заводида 160 процентдан кўпроққа тенг бўлган.

Областимиз корхоналарида ишбай асосида меҳнат қилаётганларнинг анчагина қисми нормани бажармаяпти. Бу ҳам ўз навбатида меҳнат унумдорлигининг ошишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Тикувчиликда ишбай асосида ишлаб, нормани бажармаётганлар 23 процентдан кўпроқни, енгил саноатда 16,2 процентни, ёғ-мой ва сут саноатида 15 процентни ташкил этмоқда. Бу камчиликларни ҳам тезроқ бартараф этиш, ишбай асосида меҳнат қилаётганлар томонидан норманинг тўла-тўкис бажарилишига эришиш лозим.

Шуни эсдан чиқармаслик керакки, меҳнат нормасини қониқарсиз белгилаш, бу соҳада пала-партишликка йўл қўйиш меҳнатга ҳақ тўлашни ноўрин тенглаштиришга сабаб бўлади. Демак, ишчиларнинг ўз меҳнати натижасида моддий манфаатдорлиги камаяди. Бунга йўл қўймаслик учун барча корхоналарда илғор техника, прогрессив технология ва илғор ишчиларнинг ишлаб чиқариш тажрибасига мувофиқ техник асосланган нормаларни кенг жорий қилайлик.

М. МИРҲАМИДОВ.

ЧИРЧИҚ трансформатор заводининг металл қирқувчиси И. Аметов меҳнат вахтасида туриб ишлаб, яхши кўрсаткичларга эришмоқда. У смена топшириқларини 130—150 процентдан бажариб ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Ж. ТЎРАЕВ фотоси.

ЯНГИ КОРХОНА ҚУРИЛМОҚДА

Тошкент яқинидаги Бектемир посёлкасида йирик насос станцияларининг узеллари ҳамда ускуналарини ремонт қиладиган мелиораторларнинг мамлакатимизда ягона корхонаси ишлаб чиқариш корпуслари қад кўтарди. Бу ерда сузиб юрувчи ва стационар насос қурилмалар, ерларнинг шўрини ювадиган мелиоратив сув кўтаргичлар «даволанади». Ҳозирнинг ўзидаёқ юз гектар майдонда замонавий технология ускуналари билан таъминланган механика, энергетика, гальваник ва бошқа цехлар ҳамда участкалар қурилди. Ҳозир мелиорация учун автоматлар ва телеприборлар тайёрлаб берадиган бош корпус фойдаланишга топшириш арафасида.

Бундай корхонанинг қурилиши, деб хабар беришди Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида ЎзТАГ мухбирига, республикамиздаги дарёлар ва магистрал каналлар соҳилларида насос станцияларининг кенг шохобчалари барпо қилинганлиги тақозо этди. Ҳозирги вақтда суғориш зоналарида турли қувватдаги тўққиз юзта электр сув кўтаргич машиналар ишлаб турибди. Уларнинг ёрдамида ярим миллион гектар пахтазор суғорилмоқда.

Завод лойиҳаси ишлаб чиқилган «Узгипроводхоз» институтида қурилишнинг якунловчи босқичига тегишли иш чизмаларини топширила бошлади. Корхона беш йилликнинг охирида тўлиқ ишга туширилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» натижаларини маълум қилади

«КЎКЧАЛИК ТОВЛАМАЧИ»

Газетамизнинг ўтган йил 18 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида фельетон босилган эди. Унда кўкчалик Муҳиддин Аҳадовнинг қиёфаси фош этилган. Мозорга тафтиш комиссиясига раис ниқобида кириб олган бу шахс, ўзининг манфаати йўлида талайгина кирдикорларни қилади. Сири фош бўлиб, шармандаси чиққан бу кишига Салор савдо базасининг бошлиғи Лутфулла Бобохўжаев хотамтойлик қилиб қурилиш материаллари билан савдо қилувчи 3-сон магазинда катта сотувчилик лавозимини ҳадя қилади. У буйруқ қўлига теккач, «бу биз каминабоп иш» деб магазинга келади.

Савдо базасининг директори Л. Бобохўжаев бу буйруқни М. Аҳадовга тутқазишдан илгари кўп вақтдан бери шу магазинда харидорларга ҳалол хизмат қилаётган катта сотувчини ишдан бўшатади.

М. Аҳадов ишни бошлагач, харидорларга хиёнат қилишни яна давом эттиради. Магазинга қурилиш материаллари олиш учун келган харидор Сиддиқовга берган 18 сўмлик молнинг ўзидан 10 сўм 20 тийинини чўнтакка урганда Собир Раҳимов район ички ишлар бўлимининг ОБХСС ходимлари томонидан қўлга тушади.

Яқинда ана шу фельетонга Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Е. Исаевдан жавоб олдик. Унда айтилишича, фельетонда келтирилган танқидий фикрлар текшириш вақтида тасдиқланган. Собир Раҳимов район ички ишлар бўлими Муҳиддин Аҳадов устидан жиноий иш қўзғаб терговни ишларини тугатган. Яқинда харидорлар ҳақига хиёнат қилган бу товламачи қилмишига яраша халқ суди олдида жавоб беради.

ҲАЛОСКОР

ЛАВҲА

Мутал ака эндигина ишдан қайтиб дастурхонга ўтирган эди, тўсатдан кўча эшиги тақиллаб қолди. Ташқарида қўшни маҳаллалик Сайфиддин Иброҳимовнинг рафиқаси турарди.

— Сайфиддин акамларнинг қоринлари бураб оғрияпти. Куни бўйи ўқтин-ўқтин оғриётган эди, шу дамда жуда ҳам кучайиб кетди. Ўзларини қўярга жой тополмаяптилар, — деди у Мутал акага.

Мутал ака дарҳол елкасига пальтосини ташлаб, аёл билан бирга йўлга тушди. Беморни кўриб, кўр ичак касалига мубтало бўлганлигини билди ва дарҳол ўзи «Тез ёрдам» машинасини чақирди.

Ўша куниёқ 17-шаҳар касалхонасида Сайфиддин аканинг кўр ичагини олиб ташлашди, бемор оғир дарддан халос бўлди...

Бундай воқеалар тез-тез бўлиб туради. Маҳалладошлари эртами, кечми — бирор кишининг тоби қочиб қолса, дарҳол Мутал акага хабар беришади. Мутал ака ҳам ҳеч оғринмай беморникига томон йўл олади. Нима қилсин, касби шунақа. Доимо у постда сергак туриши керак.

Мутал Ҳошимов Тошкент Давлат медицина институтини 1936 йилда тамомлаган эди. Ўша йили Фарғона области томон йўл олди. Беш йил фарғоналиклар хизматида бўлди. Шундан кейин уруш бошланиб, Ватан ҳимоясига отланди. У 3-Болтиқ бўйи, 1-Украина фронтларида хизмат қилди. Ленинград остоналарида ажал билан юзма-юз турди. Кейинчалик 953-полк ва 245-ўқчи дивизиясида медицина-санитария батальони командири бўлиб хизмат қилди. Урушнинг бесаранжом йилларида партия сафига кирди. Коммунист жангчи бўлиб, қўлида наштар ва қурол билан душманга қарши курашда, неча минглаб жангчилар ҳаётини сақлаб қолди. Бу хизматлари эвазига унинг кўксини Қизил Юлдуз, иккинчи даражали «Шуҳрат» орденлари безади. Жангда кўрсатган саботматонати учун яна қатор медаллар билан тақдирланди.

Жангчи шифокор урушдан қайтгач, Тошкентдаги 1-юқумли касалликлар шифохонасида ишлади. Кейинoқ шу ерда бош врач бўлиб қолди. Чорак асрдирки Мутал ака катта коллективга моҳирлик билан раҳбарлик қилиб келмоқда. Шу йиллар давомида касалхонада бир олам ўзгаришлар содир бўлди. Ҳозир касалхона ҳовлиси текисланиб, беш гектарга кенгайтирилган. Гулзорларга неча минглаб туп атир гуллар, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтказилган. Йўлкалар асфальтланиб, икки бўйига яшил буталардан деворлар ҳосил қилинган.

Шифохонада бактериология, химия, рентген лабораториялари, электрокордиография кабинети ишлаб турибди. Бу лаборатория ва кабинетларни профессорлардан И. Мусабоев, Ш. Хўжаев ва бошқа тажрибали олимлар бошқаришмоқда. Даволашнинг энг прогрессив усуллари бу шифохонада тобора кенг қарор топмоқда.

Шифохона залларини айланган кишининг ҳам баҳри дили очилади. Деворларга осиб қўйилган плакатлар турли хил мавзулардан ҳикоя қилади. Каттагина стендда Мутал ака билан бирга жанг қилган қуролдошларнинг расмларини кўрасиз. Улар орасида республикада хизмат кўрсатган врачлар А. Борзенко, С. Мажидова, С. Галдаева каби аёллар ҳам бор. Врачлар бир дам ҳордиқ чиқариш дақиқаларида ўша ўтмишни, оловли йилларни эслаб қўйишади.

Йиллар оқар сувдек ўтаверар экан. Лекин Мутал аканинг умри беҳуда ўтгани йўқ. У кўп беморларга қайта ҳаёт бағишлади, кўплаб шогирдларга устозлик қилди. Олтмиш йиллиги нишонланган кун унинг адресига келган хат ва телеграммаларни санаб саноғига етиша олмади. Бу мактублар ўлкамизнинг турли чеккаларидан йўлланган эди. Уларнинг бирида шогирдларнинг илиқ истаклари битилган бўлса, яна бирида Мутал аканинг қўлида шифо топган беморларнинг қалб сўзлари ифодаланган эди.

Республикада хизмат кўрсатган врач Мутал ака Ҳошимов олтмиш баҳорни кўрган бўлсаларда, ҳали йигитдек бардамлар. Дўстлар гурунгига файз киритиб, беморлар қалбини ширин сўзлари билан иситиб юрибдилар. Биз уларга ҳамиша бардам бўлинг, деймиз.

С. СУЛТОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Тошкент ёғ-мой комбинатида олий навли янги ҳил маргарин ёғ маҳсулотлари ишлаб чиқарила бошланди. Сиз суратда кўриб турган илғор оператор Ҳадича Одилова бошқарган автомат конвейерда янги хил материаллар тайёрланади.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ТОҒДА РЕТРАНСЛЯЦИЯ СТАНЦИЯСИ

Портлаш гулдуроси тингач, Туркистон тоғининг жанубий қисмидаги тоғ ён бағирларида юк тортувчи машиналар гувиллай бошлади. Улар портлаш орқали яссиланган тоғ тепасидаги майдонга кучли телевизион передатчик, «Зона» деталларини таший бошлади. Передатчикни Чехословакиянинг «Тесла» фирмаси ясаб юборди. Қабул комиссияси аъзолари Лангар посёлкаси яқинидаги реконструкция қилинаётган ретрансляция станциясига чиқиш учун альпинист бўлишларига тўғри келди.

Икки километрли баландликда ўрнатилган янги передатчик ишга тушириб юборилди. У Тошкентдан Самарқанд ва Бухоро областларига юборилувчи иккинчи телевизион программани қабул қилиш радиусини анча кенгайтирди ва сифатини яхшилади.

Беш йиллик бошидан бери Ўзбекистонда «Тесла» фирмасининг учта телевизион передатчиги ўрнатилиб, ишга туширилиб юборилди. Уларнинг биринчиси Қашқадарё областидаги Одамтош тоғида, иккинчиси Термиз яқинидаги Жарқўрғонда ўрнатилди. У Сурхондарё областидан ташқари Афғонистон шимолий районларининг аҳолиси ҳам Тошкент телевизион маркази программаларидан баҳраманд бўлишларига яхши имконият яратди.

Тоғ чўққиларида ўрнатилган ретрансляторлар Тошкент, Фрунзе, Душанбе ва Олмаота телевизион марказларини ягона системага боғлаш учун ёрдам берди. Ўзбекистон билан Туркманистонни боғловчи янги радио реле линияси ишга туширилиши билан Ўрта Осиёдаги ҳамма республикалар ва Қозоғистон бир-бирларига программалар кўрсата оладилар.

— Беш йиллик охиригача республикамизда яна тўртта «Тесла» передатчиги ўрнатилмоқчи, — деди Ўзбекистон ССР алоқа министрлиги кабель ва радиореле магистраллар бошқармасининг бош инженери Г. С. Пантюхов. — Шулардан бири Хоразмда монтаж қилинмоқда. Чехословак дўстлар Нукус телемаркази учун ҳам аппаратлар юборишди. Ретрансляторларни техникавий жиҳатдан қайта қуроллантириш бирданига икки вазифани ҳал этишга ёрдам беради. Биринчидан, иккинчи телепрограммани республиканинг ҳамма областларига юбориш мумкин бўлиб қолади. Иккинчидан, рангли программаларни қабул қилиш учун шароитлар яратилади.

Шу йилиёқ Бухоро—Урал газ қувури бўйлаб ёткизилган радиореле линияси орқали Москва рангли тасвирлари Нукус, Урганч, Самарқанд ва Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларига ҳам келади. Республика ретрансляторлари ва радиореле линияларини аппаратлар билан таъминлашга Чехословакиядан ташқари Венгрия ва ГДР ҳам қатнашади.

В. ШЕВЦОВ.
ЎзТАГ мухбири.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ШАРОФАТИ

Корхоналар ўртасида ҳам, тармоқлар миқёсида ҳам ишчилар, бригадалар, участкалар ва цехлар ўртасида, шунингдек, бир хил маҳсулот ишлаб чиқарадиган ва бир-бирига яқин бўлган корхоналар ҳамда ташкилотлар ўртасида социалистик мусобақани янада такомиллаштиришга алоҳида эътибор берилсин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетларининг «Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорида шундай дейилган.

Областимиздаги барча саноат корхоналари қатори Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент «Қизил тонг» тикув фирмасининг аҳил коллективи ҳам партия даъватига биринчилар қатори лаббай, деб жавоб бериб, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда.

— Коллективимиз ҳар йилдагидек бу йил ҳам цехлар, филиаллар ва бригадалараро социалистик мусобақани кучайтиришга алоҳида эътибор бермоқда. — дейди фирма директори С. Султонова — Негаки, юбилей йилида ишни халқ хўжалигини ривожлантиришнинг муҳим омили бўлган мусобақа асосида ташкил этиб, катта муваффақиятларни қўлга киритгандик. Йиллик план муддатидан илгари бажарилиб, пландан ташқари 250 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги 11,8 процент ортди. 124 та янги модель ишлаб чиқаришга жорий этилди. 36 минг метр турли газмоллар тежалди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишда мусобақада пешқадамлик қилган А. Авакян бошлиқ бригада меҳнатсеварларининг ҳиссаси катта бўлди. Улар барча кўрсаткичлар бўйича давлат планини зиёдаси билан адо этиб, олти марта фирма маъмуриятининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини олишга муяссар бўлдилар. Фирма дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол комитетлари ўзаро социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёйдириш мақсадида чеварлар ўртасида асосий операцияларни бажариш бўйича конкурслар ўтказиб турди. Конкурсда ғолиб чиққан 25 киши «Ўз касбининг устаси», бичув цехининг ишчиси Таисия Отрубянникова эса «СССР Енгил саноатининг илғор ишчиси» значоклари билан тақдирландилар.

Ғолиблар орасида фирманинг оловқалб комсомол-ёшлари ҳам бор. Жумладан, нормасини 140 процентга етказиб, адо этган З. Фозилова ва М. Аҳмедова каби ёшлар ВЛКСМ Марказий Комитети таъсис этган «ишлаб чиқаришнинг ёш зарбдори» значогини олишга муваффақ бўлдилар.

— Ютуқларимиз билан бир қаторда қамчиликлар ҳам бор, — дейди фирма партия ташкилотининг секретари А. Ахманова. — Масалан, коллективимиз билан «Юлдуз» тикув фирмаси коллективи ўртасидаги социалистик мусобақага дуруст якун ясалмади. Бир қанча цех, бригада бошлиқлари бу муҳим ишда жонбозлик кўрсатмадилар.

Фирма коллективининг юбилей йилида қўлга киритган меҳнат ютуқлари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети ҳамда Узсовпрофнинг дипломи билан мукофотланди.

Ғалабадан руҳланган фирма чеварлари тўққизинчи беш йиллик ҳал қилувчи йилининг дастлабки ойи планларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Шу кунгача 2 миллион 300 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу планда кўзда тутилганидан анча кўпдир. Фирмада А. Девятова, Л. Казанцева ва Е. Губиналарнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, ишлаётган илғорлар сони кун сайин ортиб бормоқда. Ҳозирда 224 чевар 1974 йил, 21 чевар эса 1975-йил ҳисобига маҳсулот топширмоқда. Бу борада Лидия Орлова бошлиқ цех ишчилари кўпчиликка намуна бўлмоқдалар.

«Қизил тонг» ишчи-хизматчилари қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаб, 1973 йил план топшириқларини ёруғ юз билан барвақт якунлаш ниятидалар. Улар зиммаларига оширилган социалистик мажбурият қабул қилишган. Жумладан, йиллик планни 28 декабрда бажариб, пландан ташқари 500 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш, маҳсулотдан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳисобига 25 минг метр турли хил газлама иқтисод қилиш, 55 та рационализаторлик таклифларини жорий этиш эвазига 100 минг сўм иқтисод қилиш режалари тўзилган. Бу вазифаларини муваффақиятли ҳал қилиш учун бутун куч, резерв ва имкониятлар ишга солинмоқда.

М. ҚАЮМОВ.

ИХТИРОЧИЛАР ЮТУҒИ

Корхонада ҳар йили рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш ҳисобига бир неча минг сўмлаб иқтисодий фойда кўрилмоқда. Ватанимизнинг олтин тўйи нишонланган юбилей йилида ихтирочилардан тушган рационализаторлик таклифлари 80 дан ортди. Бу эса ўтган беш йилликнинг биринчи 1971 йилдагига қараганда деярлик икки баробар кўпдир.

Слесарь Николай Акимкин киритган биргина янгилиги қўл меҳнатини бир неча марта енгиллаштирди, вақтдан тежаш имконини берди. Бу таклиф ҳозирда корхонадаги барча цех ва бригадаларда ишлаб чиқаришга жорий қилинган. Шунингдек, Виктор Гетман мастер бўлган бригадада ҳам рационализатарлар 10 га яқин ихтирочилик таклифлари киритишди ва шундан 8 таси амалда қўлланилмоқда. Корхонада мастер Виктор Гетманнинг ўзини ҳам моҳир рационализатор сифатида танишади. Унинг киритган ихтирочилик таклифлари корхона учун 2 минг сўмдан ортиқ иқтисодий самара берди.

Биз юқорида сўз юритган Тошкент ГРЭСининг рационализаторлари юбилей йилида ўзгача ғайрат билан меҳнат қилганликлари яхши натижалар берди. Йил давомида 80 та ихтирочилик таклифи тушган бўлса, шундан 72 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бундан ГРЭС 52 минг сўмдан ортиқ иқтисодий фойда кўрди.

«Рационализаторларга кенг йўл!». Бу сўз ҳар бир цехда, бригадада шиорга айланган. Янги йилда бригада ва цехлар ўз зиммаларига 5 ва 10 тадан рационализаторлик таклифларини киритиш мажбуриятини олдилар. Корхонада Л. Бадо, В. Буланин, В. Гетман, Н. Акимкин каби рационализаторлар шу кунларда ҳам янги-янги, иқтисодий фойда берадиган ихтиролар устида ишлашмоқда.

А. ФОЗИЛОВ,
Орджоникидзе райони.

ВОЛГА БЎЙИДАГИ БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА

«БИЗ — СТАЛИНГРАДЛИКЛАРМИЗ»

Ўттиз йил муқаддам улуғ рус дарёси Волга соҳилларида, Дон ва Волга бўйи кенгликларида тарихдаги энг катта жанглардан бири бўлди. Унинг якуни бутун иккинчи жаҳон урушининг боришида бурилиш ясаб, немис-фашист армиясининг қуёшини сўндирди.

Сталинградда мамлакатимизнинг барча миллат ва халқлари фарзандлари жон олиб, жон бердилар. Бу ердаги ҳужум операцияларида Ўзбекистонда ташкил топган дивизия ва бригадалар ҳам қаҳрамонлик намунасини кўрсатдилар. 339-ўқчи дивизия, 128- гвардиячи Туркистон тоғ-ўқчи дивизияси, 14- гвардиячи отлиқ дивизия, 90 ва 94-ўзбек ўқчи бригадалари шулар жумласидандир.

Волга бўйидаги буюк ғалабанинг 30 йиллиги арафасида ана шу жанг қатнашчилари «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газетасининг меҳмони бўлиб, ўз хотираларидан гапириб бердилар.

Фронтчи дўстлар редакцияда учрашишди. Суратда: ўтирганлар — (чапдан) Абдулла Хошимов, Абдулла Муродхўжаев, Файзулла Норхўжаев, Ориф Турсунов, Ислом Магомедов, Маҳмуд Қирғизов. Турганлар — Исмоил Салимов, Акром Акбаров, Тўлаган Аброров, Зулфиқор Шокиров, Зикрилла Эгамбердиев, Турсунбой Рўзиматов ўртоқлар.

А. АБАЛЯН фотоси.

ЖАҲОНГА ЛАРЗА СОЛГАН ЖАНГ

— Бу улкан жангоҳда икки миллиондан ортиқ киши иштирок этган, — деб ҳикоясини бошлайди генерал-лейтенант **Файзулла Норхўжаев**. — Жангнинг айрим босқичларида бир вақтнинг ўзида бир ярим мингдан ортиқ танк, икки минг самолёт, 20 минг тўп ва миномётлар қатнашди.

Сталинград остоналаридаги тарихий жанг бир неча йирик операциялардан иборат бўлди. Унинг асосий босқичлари шаҳарни мудофаа қилиш учун жанглар, Қизил Армиянинг зарбаси ва душман қўшинларининг ўраб олиниши, фашист қўмондонлигининг қамалда қолган группировкани озод қилиш учун уринишларининг барбод этилиши ва немис-фашист қўшинлари қуршовининг тугатилишидан иборат бўлган.

Сталинграднинг ҳар бир кўчаси, ҳар бир уйи, ҳар бир қарич ери учун мислсиз жанг бўлган эди, — эслайди ўзбек саркардаси. Масалан, машҳур «Павлов уйи»ни олинг. Гвардия сержанти Я. Ф. Павлов бошчилигидаги бир группа жангчилар Пензен кўчасида жойлашган тўрт қаватли уйдан душманни қувиб чиқариб, бу уйни кучли қўрғонга айлантирдилар. Гитлерчилар қўлдан кетган маррани қайтариш учун ҳаводан бомбардимон қилиб, тўплардан ўқ ёғдирдилар. Фашистлар танки ва пиёда қўшинлари ҳам уйга кўп марта ҳужум қилди. Бироқ, йигитларимиз уйни 58 кун мудофаа қилдилар. Бизнинг ҳужум қилаётган қисмларимиз бу районни фашист-босқинчилардан озод қилган кунгача ҳеч ким уйдан кетмади. Ана шу уйнинг қўрқмас ҳимоячилари орасида Туркистон Ҳарбий Округида тарбия кўрган ўзбек ўғлони Турғунов ҳам бор эди.

Совет жангчиларини, юртдошларимизни ғалабага руҳлантирган, уларнинг кучига-куч қўшган нарса нима эди? Бу саволга жавоб беришдан олдин собиқ батальон комиссари майор **Абдулла Муродхўжаев** эсдалигини келтириш ўринли.

ҒАЛАБАГА ЧОРЛАГАН МАКТУБ

— Бизнинг бригадамиз 1942 йил кузида Москвада турарди. Шу ерда, Москва Ҳарбий Округи ихтиёрида бўлажак жангларга тайёргарлик кўрардик.

Ярим кечада менга қўмондонликдан чақираётганликларини айтишди, — хотирлайди 94-бригада сиёсий бўлимининг бошлиғи.

— Ҳозироқ «Правда» редакциясига боринг. У ерда ўзбек жангчиларига ёзилган мактуб бор, — дейишди.

Ҳақиқат жарчиси биносига киряпман-у, қанчалик масъул вазифа олдимда турганлигини ҳис этяпман. Босмахонада ҳаяжон билан битилган мактубнинг корректурасини ўқиб бердим. 31 октябрь куни газетада ўзбек жангчиларига ўзбек халқидан мактуб босилди. Бу тарихий ҳужжатни жангчиларимиз «Правда» саҳифасида ўз она тилларида ўқиган эдилар.

Хат юртдошларимизни руҳлантириб юборди. Унда ўзбек жангчиларига мурожаат қилиниб, рус оғанг, белорус ва украин бирodаринг уйига фашист галалари бостириб кирди. Босқинчилар ўзи билан қора вабо олиб келмоқда, очлик ва ўлим етаклаб келмоқда. Руснинг уйи сенинг ҳам уйинг, украин ва белоруснинг уйи ҳам сенинг уйинг дейилган эди. Хат остига 2 миллион 412 минг киши ўз имзосини чекканди.

Қисмлар ва бўлинмаларда ўтган умумий йиғилишларда жангчилар душманга қарши мардона курашга, фашист қузғунларни аёвсиз қиришга қасамёд қилдилар. Коммунистлар ва комсомоллар солдатлар орасида бўлиб, шахсий намунаси ва партиявий сўзи билан уларнинг руҳини, кайфиятини кўтариб, ташаббускорликни оширишга чақирдилар, ғалабага ишончни мустаҳкамладилар. Қўмондонликнинг «Биз учун Волгадан орқада ер йўқ! Душманни қириш керак, уни шу ернинг ўзида, Сталинградда яксон қилиш керак» деган буйруғини бажаришга киришдилар.

— Ҳаммамиз халқ, Ватан наказини адо этишга отландик, — дейди собиқ полк комиссари майор **Исмоил Салимов**. Унинг эсдаликлари учрашув қатнашчиларида чуқур таассурот қолдирди.

Биз ҳаммамиз — руслар ва украинлар ҳам, қозоқлар ва ўзбеклар ҳам бир шинель, бир қулоқчин, бир пилотка киярдик. Тақдиримиз ҳам бир хил эди. Ҳеч ким ўлимдан чўчимай олға ташланарди, — дейди ўртоқ Салимов.

«Катюша»лар ҳужумда.

СТАЛИНГРАД ЯҚИНИДАГИ ҒАЛАБА ОДДИЙ ҒАЛАБАГИНА ЭМАС, БАЛКИ ТАРИХИЙ ЖАСОРОТ БЎЛГАН ЭДИ. ҲАР ҚАНДАЙ ЖАСОРАТНИНГ ЧИНАКАМ МИҚЁСИНИ ЭСА У ҚАНДАЙ ҚИЙИНЧИЛИКЛАР БИЛАН, ҚАНДАЙ ШАРОИТДА АМАЛГА ОШИРИЛГАНЛИГИНИ БИЗ КЎЗ ОЛДИМИЗДА БАТАМОМ ТАСАВВУР ҚИЛИБ БЎЛГАНИМИЗДАГИНА ҲАҚҚОНИЙ БАҲОЛАШ МУМКИН.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ЮРТДОШЛАР—ЕЛКАДОШЛАР

Фронтда ким қайси вазифани бажармасин ҳамманинг диққат-эътибори душманни тезроқ қиришга, уни Ватанимиз тупроғидан барвақтроқ йўқотишга қаратилган эди. Тошкент давлат медицина институтининг профессори, медицина фанлари доктори **Абдулла Хошимов** Сталинград остоналарида алоҳида медицина-санитария ротасининг командири бўлган. У ҳамкасби, хирург **Акром Акбаров**, фармацевт **Тўлаган Аҳроров** ва бошқалар билан Сталинград яқинида бўлган воқеаларни кечагидек яққол хотирасида сақлайди.

Медицина ходимлари ўқ ва олов ичида яраланган ҳарбийларга тиббий ёрдам бериш билан бирга қўлларига қурол олиб, фашистларнинг ҳужумини ҳам қайтаришган.

— 1942 йил декабрь ойлари эди, — эслайди шифокор. — Мен ўқчи батальон командири Ислом Магомедовнинг қисмидаги бемор ва медицина бўлимларидан хабар олгани келган эдим. Батальон икки тепалик орасида яланг ерда жойлашган, кун қаттиқ совуқ, 30—40 атрофида. Ҳаммаёқ оппоқ қор билан қопланган. Кеч кириб қолганди. Исломжон «Бугун фашистлар бизга ҳужум уюштиради, унинг ҳужумини қайтариш керак» деб қолди. Биз медицина ходимлари ҳам батальон жангчилари билан биргаликда қўлга автомат олиб, жангга кирдик. Биргалашиб ҳаракат қилишимиз натижасида қўмондонлик топшириғи муваффақиятли бажарилди.

Учрашув қатнашчилари старший лейтенант **Ислом Магомедов** бошчилигидаги 3- ўқчи батальоннинг жангчилари маҳоратини алоҳида тилга олишди.

Командирнинг ўзи мардлиги ва жасурлиги учун жанговар Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган. Батальон штурм қилиб, Морозовск станциясини ва фашистларнинг таянч пункти бўлган Донецк-Михайловка қишлоғини қўлга киритди.

Бригаданинг барча жангчилари артиллериячилар, миномётчилар ва танк қирувчиларимиз кўрсатган уддабуррolik ҳақида ҳамон фахр билан гапиришади. Тўпчиларимизга ниҳоятда ҳаракатчан, жасур ва билимдон командир — ўша вақтда артиллерия бригадасининг қўмондони майор Файзулла Норхўжаев раҳбарлик қилган эди, — деди собиқ батальон комиссари **Маҳмуд Қирғизов**. —Мана шу Сталинград операциясида совет артиллериясидек даҳшатли қуролимиз кучи нималарга қодир эканлигини душманга кўрсатди.

ҲЕЧ КИМ УНУТИЛМАЙДИ

Ўша вақтда совет-герман фронтида ҳаракат қилган немис-фашист қўшинларининг қарийб чорак қисми Сталинградда ўлим топди. Бу ердаги ғалабадан сўнг совет солдат ва офицерларининг ҳужумини энди ҳеч қандай куч тўхтата олмади. Жангчиларимизнинг зафарли одими Волга бўйидан Берлингача етиб борди. Фашист уясига бориб ғалаба байроғини тикканлар орасида 94- бригаданинг алоқачиси тошкентлик **Зулфиқор Шокиров** ҳам бор эди. Биринчи ва иккинчи даражали Ватан уруши, Қизил Юлдуз орденлари ва бир қатор жанговар медаллар кавалери Шокиров етти марта ярадор, икки марта контузия бўлган. Тошкентлик бу энергетик шаҳримизга жуда кўп юртдошлари қатори зафар билан қайтиб келиб тинч ижодий меҳнат билан банд бўлди.

Лекин қонли урушда талайгина азамат ўғлонларимиз ҳаётдан кўз юмдилар.

Волга бўйидаги мустаҳкам қўрғон ўзининг мард ҳимоячиларини асло унутмайди. Ўзбек ва рус халқларининг дўстлиги рамзи сифатида бу ерда Самарқанд номи билан аталувчи кўча бунёд этилган. Бу кўчада трактор заводи ишчилари яшайди. Волгоградликлар ҳалок бўлганлар хотирасини абадийлаштириш учун катта иш қилишмоқда. Серафимовичи районидаги Горбатовский қишлоғида қардошлик мозори бор. Бу ерга офицер ва солдатлар дафн қилинган Ново-Николаев, Верхне-Облинский ва Ростов областининг Качалин қишлоқларида ўзбекистонлик бригада жангчилари шарафига хотира обелисклари қурилган.

Шаҳар кўчаларида урушнинг номаълум қаҳрамонлари тақдири билан боғланган воқеаларга ҳали ҳам дуч келинмоқда. Краснооктябрьский райони қурувчилари иш олиб бораётган вақтда қардошлик мозорини очишди. Харобалар ўртасида кутилмаганда 856691 номерли «Жасурлиги учун» медали топилди. Бу медаль шаҳар мудофаа музейига топширилди. Унинг эгаси ўзбек йигити Шамсиддин Мажидов бўлиб чиқди. 124- ўқчи бригадада бўлинма командири бўлган бу жангчи Городишча деган жойда ўз автомати ўқи билан душман ҳужумини қайтарган ва саккиз фашистни яксон қилган. Унинг иштирокида тўққиз фашист асирга олинган.

Учрашув қатнашчилари ўша унутилмас жанглар қаҳрамонларининг жасоратини китоблар ва кинофильмларда мадҳ этиш, музейларда улар ҳақида алоҳида стендлар ташкил этиш кераклигини таъкидладилар. Ёшлар билан учрашувларда фарзандларга оталар жасорати ҳақида кенгроқ гапириб беришни айтдилар.

Неча-неча йиллар, асрлар ўтади, аммо Волга бўйидаги жасорат асло унутилмайди.

С. МУСАЕВ.

ҒАЛАБА БАЙРОҒИ

Ёддадир шинелли, бўронли йиллар,
Ёддадир шинелли, бўронли дўстлар.
Ёддадир ёв бошин тарс ёрган беллар,
Ёддадир тўп ўтин чақирган постлар...
Ёддадир қор-кўрпа, уй бўлиб ўрмон,
Мардликка чақирган оловли қирғоқ.
Ёддадир поладай қирмизи алвон,—
Рейхстаг устига тикилган байроқ.
Ёддадир ҳилпираб ранги, зарҳали,
Фарзандлар қонига бўялган байроқ.
Ўқлардан тешилиб ҳужум маҳали
Шиддатли жангларга чорлаган байроқ.
Шу байроқ ҳилпираб, қадим Волганинг
Метин соҳилида мажақланди ёв.
Шу байроқ нур сочиб, разил душманнинг
Жирканч қалъасига кетди ўт-олов.
Волгадан Элбага элтган узоқ йўл
У байроқ рангида нур сочиб турар,
Фашистлар зулмидан озод бўлганлар.
У туғда ўз бахти, иқболин кўрар.
Сарҳадда куни-тун диёр тинчлигин
Сергак қўриқлаган ҳар содиқ посбон,
Ғалаба байроғин шони-шуҳратин
Ғурурла муқаддас сақлайди ҳар он.
Ложувард кўкдаги сайёралар ҳам,
Шу байроқ ёғдусин элларга элтар,
Жаҳонга бахт истаб, яриқраб ҳар дам,
Ғалаба байроғи мағрур ҳилпирар.

НАЗАРМАТ.

ВОЛГА БЎЙИДА БОШЛАНГАН ЖАСОРАТ

Ўзбек халқининг асл фарзанди генерал-майор Муллажон Узоқовнинг совет Қуролли Кучлари сафида ўттиз йилдан ортиқ ўтказган жанговар ҳаёт йўли юз мингларча совет кишиларининг ҳаёт йўлига ўхшайди.

1929 йилда ҳарбий хизматга чақирилган Муллажон Узоқов Самарқанддаги 19-ўзбек отлиқ дивизиясида ҳарбий таълим олди. Бу ерда у ўзининг ҳарбий санъатга бўлган ҳақиқий лаёқатини кўрсатди. У ҳарбий ҳунарни ўрганишга жону-дили билан киришиб кетди. Шунинг учун ҳам у жанговар ва сиёсий тайёргарликда, отда чопиш машқларида аъло баҳо олар, дивизия командири Иван Ефимович Петровдан бир неча марта ташаккурнома ва мукофотлар олган эди.

Узоқов чавандозлик санъатини яхши ўзлаштириш билан бир қаторда артиллериячиликни ҳам қунт билан ўрганди. Тез орада моҳир артиллериячи бўлиб етишди ва 1930 йилдаёқ алоҳида тоғ ўқчи батареясининг бўлим командири вазифасига кўтарилди.

У, 1931 йилда ҳарбий хизматни тамомлаган бўлса ҳам ўз хоҳиши билан яна ҳарбий хизматда қолди ва ўқчилар взводи командирига ёрдамчи бўлиб тайинланди.

Қисмдаги ёш командирлар ичида энг истеъдодлиси ҳисобланган Узоқовни 1932 йилда Тошкентдаги Ленин номли ҳарбий мактабга ўқишга юбордилар. Узоқов бу мактабнинг сиёсий ходимлар тайёрлаш бўлимини 1933 йил охирида муваффақият билан тамомлаб, ўша йили 41-ўзбек отлиқ аскарлар полк мактабига сиёсий раҳбар қилиб юборилди.

У вақтда бу мактабга ўзбек саркардаси Собир Раҳимов бошчилик қиларди. Узоқов мактабда сиёсий раҳбарлик постида намунали ишлар қилди, ёш командирларнинг сиёсий савиясини ошириш, Ватан олдида шарафли бурчларини сидқидиллик билан бажариш руҳида тарбиялади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг 15 йиллиги муносабати билан қисмда сиёсий ва жанговар тайёргарликда яхши намуна кўрсатганликлари учун полк мактабининг бошлиғи Собир Раҳимов Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланди, Муллажон Узоқовни эса Ленинград шаҳридаги Ленин номидаги ҳарбий сиёсий академияга ўқишга юборишди.

Академиядаги тўрт йиллик ўқиш даврида сиёсий раҳбар Узоқов қунт ва иштиёқ билан ўқиди, 1938 йилнинг май ойида академияни муваффақият билан тамомлади. У, Калинин, Житомир, Термиз ва бошқа шаҳарларда Қизил Армиянинг қисм ва бўлинмаларида партиявий-сиёсий вазифаларда ишлади.

Узоқов оқ финларга қарши курашда, Закарпатия Украинаси ҳамда Шимолий Буковинани озод қилиш учун бўлган жангларда қатнашди.

Муллажон Узоқовнинг ҳарбий-саркардалик қобилияти Улуғ Ватан уруши йилларида ошди ва такомиллашди. 21-отлиқ дивизияга ҳарбий комиссар этиб тайинланган Муллажон Узоқов 1942 йилнинг ноябрида Сталинград фронтидаги жангларда қатнашди. Унинг жанговар фаолияти мана шу ерда бошланди. Волга бўйи жангларидан кейин подполковник Узоқов хизмат қилган 21-отлиқ аскарлар дивизияси Луганск шаҳрини озод қилиш учун бўлган жангларда алоҳида намуна кўрсатди.

Мана шундай даҳшатли жанглар вақтида осмонда қизил юлдуз тамғали совет самолётлари пайдо бўлди ва улардан бири қўшилма турган катта ўрмондаги сайҳон майдонга келиб қўнди. Москвадан учиб келган совет учувчиси қўшилма командирига Олий Бош Қўмондонликнинг қўшилмага гвардиячи номи берилганлиги, шунингдек душманнинг орқа томонидан чиқиш ҳақидаги буйруғини топширди.

Қўшилма командири генерал-майор Якунин ярадор бўлгани сабабли қўшилмага командирлик қилиш ва қўшилмани душманнинг орқа томонидан олиб чиқиб кетиш подполковник Узоқовга топширилган эди. Душманнинг орқа томонидан ёриб чиқиш учун душман мудофаасининг икки позициясини ёриб ўтиш керак эди. Узоқов вазиятни ҳисобга олиб, яхши тайёргарлик кўрди ва жанг планини тузиб чиқди. Орадан кўп ўтмай икки ўртада даҳшатли жанг бошланиб кетди. Жанг вақтида Узоқов дивизияни моҳирлик билан бошқариб борди.

Дивизия жангчилари душман мудофаасини муваффақият билан ёриб ўтиб, ўз қисмларимиз билан қўшилгандан сўнг танк армиясининг қўмондони генерал Лелюшенко подполковник Узоқовни ўз ҳузурига чақириб, қўмондонликнинг жанговар буйруғини шараф билан бажарганлиги учун Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлигини билдирди.

Фашист босқинчиларга қарши олиб борилган даҳшатли жангларда катта тажриба орттирган гвардиячи дивизия Белоруссиянинг Мозирь шаҳрини душмандан озод қилиш учун пухта ҳозирлик кўра бошлади.

Узоқов Ковель шаҳрини озод қилиш учун бўлган қизғин ва қонли жанглар вақтида контузия бўлиб, бирнеча кун медсанбатда даволанди. У соғайиб чиққандан сўнг қардош Польша халқини фашизм асоратидан озод қилиш учун бўлган жангларда қатнашди.

Дивизия биринчи Белоруссия ва биринчи Украина фронтларининг қўшинлари билан биргаликда фашист газандаларнинг уяси Берлин бўсағаларига яқинлашиб борди.

Бу ерда Муллажон Узоқов хизмат қилган фронтда ҳарбий агитатор бўлиб ишлаган истеъфодаги майор Ҳабиб Турсунович Турсуновнинг полковник Узоқов ҳақидаги унутилмас хотирасини эслатиб ўтмоқ ўринли бўлар. Ўртоқ Турсунов ўз хотирасида бундай деб ҳикоя қилади:

«— 1945 йилнинг 21 апрелида Совет Армияси қўшинлари Берлин томон охирги, ҳал қилувчи ҳужумини бошлаб юборди, ўша куни кечасиёқ олдинги маррадаги қўшинларимиз Берлинга етиб бориб, шаҳарни забт этишга киришдилар.

Биринчи Белоруссия фронтида ҳаракат қилаётган ҳарбий қисмларнинг бир қисми эса Берлинни четлаб ўтиб, ғарб томон ҳужумни давом эттирдилар ва Гитлернинг охирги резерв кучларини тор-мор қила бошладилар.

Бу жанговар юришда генерал Крюков ва полковник Узоқов раҳбарлик қилган кавалерия дивизияси ҳам актив иштирок қилди. Урушнинг сўнгги йилларида кавалерия дивизиясининг жанговар сифати жуда ўзгарган эди. Энди унинг составида отлар эмас, балки тезюрар танклар, ўзиюрар артиллерия, ҳар хил автомашиналар ва ҳатто самолётлар асосий роль ўйнади. Уруш бошида отга миниб жанг бошлаган суворийларимиз кейинчалик пўлат отга минишиб, мотомеханизациялашган дивизия жангчиларига айландилар.

...1945 йилнинг 29 апрелида кавалерия корпусига бордим ва бу ерда полковник Муллажон Узоқов билан учинчи марта учрашдим.

Муллажон ака Ратенау шаҳри учун бораётган шиддатли жанглар ҳақида гапириб берди. Бу — сўнгги, лекин жуда оғир жанглар эди.

1945 йилнинг 7 май куни... Жанглар бутун кун ва тун бўйи давом этди. Ниҳоят қисмларимиз, Ратенау шаҳрини тамомила эгалладилар.

Полкдан мен кечаси бирларда қайтдим. Полковник Узоқов келмаган эди. Уни кутиб-кутиб кўзим уйқуга кетибди. Бир вақт уйқу аралаш унинг вазмин, мулойим товуши қулоғимга чалинди. Узоқов ўз адъютанти билан сўзлашаётган экан. «Володенька, мана уруш ҳам тамом бўлди, сени чин юракдан табриклайман», дерди у.

Тушимми, ўнгимми? Йўқ, ўнгим экан. Сакраб ўрнимдан турдим.

— Муллажон ака, нима деяпсиз?

— Ҳа, дўстим, уруш ҳақиқатан ҳам тугади.

Биз бир-биримизни қучоқлаб, қутлай кетдик. Кўзимиздан беҳад севинч ёшлари оқди».

Бу воқеа 1945 йил 9 майга ўтар кечаси — Ғалаба тонгида бўлган эди.

Адҳам РАҲМАТ.

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК САҲИФАСИ № 89

ДОНЕЦК. Шаҳар марказида «Ўзбекистон» кафеси хизмат қила бошлади. Бу бинони лойиҳалаш ва унинг ичини жиҳозлашда тошкентлик архитекторлар ва амалий санъат усталари катта ёрдам бердилар. Залда бирйўла 160 киши овқатланиши мумкин. Кафе 15 га яқин ўзбек миллий таомларини тайёрламоқда. Суратда: кафе залида.
Л. САМСОНОВА фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЖАҲОН ТАБРИКЛАМОҚДА

БУДАПЕШТ

Жаҳон демократик ёшлар федерациясн бюросининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: жаҳон ёшлари Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим имзоланганлиги тўғрисидаги хабарни чуқур мамнуният туйғулари билан кутиб олдилар.

Бу битим, деб таъкидлаб ўтилади баёнотда, қаҳрамон Вьетнам халқининг тарихий ғалабасидир. Вьетнам халқи зўр сабот-матонатини намойиш қилди. Жаҳон ёшлари Вьетнам халқини, унинг қаҳрамон ёшларини қизғин табриклайдилар.

БЕРЛИН

Вьетнамда уруш ҳаракатларини тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим қаҳрамон Вьетнам халқининг АҚШ агрессияси устидан қозонган муҳим ғалабасидир. Бу битим Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар, шунингдек жаҳондаги антиимпериалистик кучлар озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт йўлидаги курашини қуллаб-қувватлаётган халқ енгилмас эканлигини исбот қилади. Битим имзоланиши муносабати билан Германия Демократик Республикасининг Ташқи ишлар министри О. Винцер Вьетнам Демократик Республикасининг Ташқи ишлар министри Нгуен Зуй Чинга ва Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукуматининг Ташқи ишлар министри Нгуен Тхи Бинга йўллаган табрик телеграммаларида шу тўғрисида гапирилади.

ПРАГА

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Руде Право» газетаси бош мақоласида қуйидагиларни ёзади: «Битимнинг имзоланиши социалистик мамлакатларнинг империализмга қарши курашда биргалашиб ҳаракат қилиш қандай аҳамиятга эга эканлигини яққол исбот этди, пролетар интернационализми ва бутун жаҳондаги тараққийпарвар кучлар бирдамлигининг муҳим эканлигини яна бир марта намойиш қилди.

СОФИЯ

Ватан фронти миллий кенгаши Вьетнам ватан фронти ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти Марказий Комитетларига телеграммалар юборди. Бу телеграммаларда Болгария жамоатчилиги Вьетнам халқининг ғалабасидан мамнун эканлиги уқтириб ўтилади. Бу ғалаба халқларнинг келажагини зўравонлик билан, империалистларнинг шафқатсиз методлари ёрдами билан ҳал этиш мумкин эмаслигини яна бир марта исбот қилади.

Болгариянинг ҳамма қисмида Вьетнам билан бирдамлик митинглари ўтказилмоқда.

„ЖЭНЬМИНЬ ЖИБАО“ ГАЗЕТАСИ ВЬЕТНАМГА ОИД БИТИМ ТЎҒРИСИДА

ПЕКИН, 31 январь. (ТАСС). «Жэньминь Жибао» газетасида Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисида тузилган битимнинг Парижда имзоланганлиги ҳақида бош мақола босиб чиқарилди.

Вьетнамда тинчликнинг тикланиши, деб ёзади газета, — «Вьетнам халқининг жуда катта ғалабаси, бутун дунё халқларининг жуда катта ғалабасидир». Вьетнам халқи, деб таъкидлайди «Жэньминь Жибао» газетаси, ўз ғалабаси билан «жаҳон халқларининг империализмга қарши кураш ишига ғоят катта ҳисса қўшди».

Газета яна бундай деб ёзади: «эришилган битимнинг сўзсиз бажарилиши, Вьетнамда урушнинг тўхтатилиши ва тинчликнинг тикланиши Вьетнам халқинингина эмас, АҚШ халқининг ҳам, бутун дунё халқларининг ҳам манфаатларига мос бўлиб тушади».

Хитой халқи, деб ёзади «Жэньминь Жибао», Вьетнам халқининг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлайди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ЁРДАМИДА

ДЕҲЛИ, 31 январь. (ТАСС). Совет Иттифоқининг техникавий ҳамкорлигида Бокарода қурилаётган металлургия заводининг биринчи домна печида сўнгги уч ярим ой ичида 160 минг тоннадан ортиқ чўян эритилди. Бу ерда кунига 2,3 минг тонна чўян эритилмоқда. Бу Ҳиндистондагина эмас, балки бутун Жануби-Шарқий Осиёдаги йирик металлургия корхонасида ишлаб чиқаришнинг рекорд даражасидан далолат беради, деди «Ҳиндустан стил» давлат корпорациясининг раиси М. Сонди.

ГРЕК ДЕМОКРАТЛАРИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИБ

Грецияда демократик эркинликларни бостириш ва террор кампанияси давом эттирилаётганлиги муносабати билан грек демократлари билан бирдамлик Совет комитети баёнот эълон қилди. Баёнотда Греция ҳукуматининг демократлардан ўч олаётганлиги қаҳр-ғазаб билан қораланади ва фавқулодда чоралар ҳамда қонунлар бекор қилиниши ва барча сиёсий маҳбуслар озод этилиши талаб қилинади.

(ТАСС).

ҲАР ТЎҒРИДА

БЕЛОРУССИЯ ЖЕНЬШЕНИ

Мана, 15 йилдирки, Витебск области Толочинск районидаги Романовка қишлоғида яшовчи Андрей Карпович Шестаков бўш вақтларида женьшен етиштириш билан шуғулланади.

Унинг томорқасида шифобахш ўсимликнинг икки мингга яқин илдизи ўсади. Кўпларининг оғирлиги бир неча ўн грамм келади. В. Л. Комаров номидаги Бутуниттифоқ ботаника институтининг мутахассислари белорус ҳаваскор женьшенчисининг ишлари ҳақида бундай дейишади: «Шестаков тажрибалари бошқа шу хилдаги кўп тажрибалардан шуниси билан фарқланадики, улар кенг миқёсда олиб борилмоқда. У йилига ўз плантациясидан 10-15 минг женьшен уруғи йиғиб олади. Олти йиллик илдизлари 40-80 грамм келади».

Шестаков «ҳаёт илдизи» ҳисобланган женьшендан ташқари хитой лимони, қора рябина ва бошқа хил доривор ўсимликлар кўпайтиряпти.

20 ДАН ОРТИҚ ТИЛДА

Поти шаҳрида яшовчи мактаб ўқитувчиси Гули Гвасамиядан «нечта тил биласиз?» деб сўрасангиз, бу ёш йигит камтарлик билан «ўндан ортиқ» деб жавоб беради.

Аммо, Гули Кавказ ва Закавказьеда яшовчи кўпгина қўшни халқларнинг тилини билиши ҳақида оғиз очмайди, негаки у бу тилларни болалигидан яхши билади. Гвасамия учта Европа тили инглиз, француз ва немис тиллари бўйича мактабда ва институтнинг кечки бўлимида дарс беради. Булардан ташқари, у итальян, япон, вьетнам ва араб тилларини ҳам яхши ўрганиб олган. У хитойча 1500 та иероглифни ёддан билади. Агар буларга рус, грузин, арман, мингрел, абхаз, азарбайжон ва осетин, шунингдек грек, турк ва болгар тилларини қўшсак, жами 20 дан ошиб кетади.

Ҳозир Гули Гвасамия янги-янги тилларни ўрганяпти.

67 ЁШЛИК СТУДЕНТ

Польшада энг кекса студент 67 ёшлик Теофил Бронкадир.

Яқинда у магистрлик унвони олиш учун диссертация ҳимоя қилди.

Диссертация мавзуси «Ички ёниш двигателларини ёнилғи билан таъминлаш системаларини ремонт қилиш, ишга солиш ва ўрганиш масалалари»га бағишланган.

Бронка шу мавзуда диссертация ёқлаб, Краков политехника институтини битирди. У 72 та рационализаторлик таклифи ва талай ихтироларнинг муаллифи ҳамдир. Бронка институтга 1968 йилда кирган эди, деб ёзади «Панорама» журнали.

ЛЕКЦИЯЛАР, СУҲБАТЛАР

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ район партия комитети аҳоли ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши амалга оширмоқда. Шу кунларда районда 498 агитатор, 329 сиёсий ахборотчи, 1160 сиёсий ташкилотчи иш олиб бормоқда. Улар ўз лекция ва суҳбатларида КПСС XXIV съезди қарорлари моҳиятини кенг тушунтириб, асосий диққат-эътиборларини беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили вазифаларини муваффақиятли бажариш, имкониятлардан кенг фойдаланишга қаратмоқдалар. Суҳбатларда коммунистик тарбия масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилаётир.

Колхоз ва совхозлардаги сиёсий маориф шохобчаларида ҳам машғулотлар давом этмоқда. Пропагандистлар учун 36 та доимий семинарлар ишлаб турибди.

ҚОРА ДОҒЛАР

Меҳр оташи, ҳурмат иззати юксак аёл ўз умр йўлдошининг эгнидаги кийим-боши ҳамиша озода бўлиши учун қайғуради. Кўйлаги ёқасигами, енг учигами гардчанг юққудай бўлса, кўнгли хира тортади. Борди-ю, доғ-дуғ ёпишдими, тамом. Совун, порошок ишга солинади. Доғ кетгунча қўли ҳаракатда бўлади.

Кийим-бошдаги доғ-ку, кетади. Аммо инсон юзига тушган доғ ювса ҳам, қирса ҳам йўқолмайди. Ўрни қолади. «Узглавуглеснабсбит»нинг Ангрендаги кўмир базасида катта сотувчи бўлиб ишлаётган О. Мирзаметовнинг кийим-бошига доғ тушса биров ажабланмайди. Чунки у кўмир базасида ишлайди-да, қозонга яқин юрсанг қораси юқар, деган гап бор-ку. Ахир кўмир оппоқ қордай нарса эмас, ҳаммага маълум. У қопқора. Қора бўлганда ҳам чанг чиқарувчи қора. Кўмир уюб қўйилган ёки кўмир юклаган машина турган жойдан ўтганда тегинг-тегманг барибир яқинлашдингизми, қораси юқмай қолмайди. Шахтёрлар ҳақида ёзилган бир қўшиқда бизни қора деганнинг ўзи қора, деган сатрлар бор. Бу тўғри. Сабабки, шахтёрлар ер тагидан зўр меҳнатлари туфайли «қора олтин» қазиб чиқарадилар. Уларнинг бу маҳсулоти инсоният учун ҳамиша даркор. Аммо биз номини тилга олаётган киши ҳалол меҳнати туфайли эмас, қошини чимириб, кўзини қисиб, қўлини бир бирига ишқаб айёрона қараш туфайли кийимини қора қиляпти. У иссиқ хонада ўтириб, кўмирга келган кишиларга бир парча қоғоз ёзиб беради. Қоғозни ёзиб харидорга узатаётганда қўли қалтирайди, бир нарсадан чўчигандай бадани жунжикади. Буларнинг ҳаммаси бир неча дақиқада бўлиб ўтади. Ана шу дақиқада у руҳан азоб чекса ҳам катта бир нарсани ўмариб қолади. Ўмараётганда панжалари қора бўёққа ботирилаётганини, эгни искирт қиёфага кираётганлигини сира хаёлига келтирмайди. Ҳамён қаппайяпти-ку, бошқаси билан нима иши бор...

Катта сотувчи О. Мирзаметов ёнида шаҳардаги 10-мактаб ҳисобига кўмир элтиб бериш учун 77-72 ТШД машинасининг шофёри Бобораҳимов рўпара бўлди. Катта сотувчи шофёрнинг бўйи-бастига бирбошдан қараб чиқди. У шофёрни биринчи марта кўраётгани йўқ. Лекин нимагадир ҳаммавақт шундай. Одамга тикилиб олмагунча қоғозга имзо чекмайди. Сотувчи қоғозни шофёрга узатди. У машинага кўмир юклаб кетди. Машина полвон торози устида тўхтади. Торози пайнлари лиқиллаб ўйнади ва ниҳоят Мирзаметов уни тўхтатди. Шофёрга юравер, ишораси қилинди. 2203 рақамли квитанция чўнтакка урилиб, машина мактаб томон равона бўлди. Аммо машина база дарвозаси ёнида тўхтатилади. У яна бояги торози устига келтириб тортилди. Ана шунда Мирзаметовнинг бадани ҳақиқатда ҳам чумоли юргандек жимирлаб кетди. У кўмир юки қўллари билан башарасини ишқаб, ўз ҳаяжонини, ич-ичидан гупуриб келаётган қўрқувни босмоқчи бўлди. Башарасидаги ўзгариш яхшиланмади. Аммо юзлари, пешанасига қўлидаги қора доғ юқиб, у жуда ғалати тусга кирди. Текширувчилар рўпарасида тиржайиб, уларга ўзини оқ қилиб кўрсатмоқчи эди, ролини яхши бажараолмаган артистдек бўйни эгилиб кетди.

ФЕЛЬЕТОН

Халқимизда бели оғримаганнинг нон ейишини кўр, деган ҳикматли сўз бор. Кўмирни-ку ер остидан зўр меҳнат туфайли шахтёрлар қазиб чиқарадилар. Транспортёрларда, вагон ва машиналарда ташилади. Қанча-қанча одам тер тўкади. Базага келгандан кейин Мирзаметовга ўхшаган одамлар килограммлаб, пудлаб эмас, хоҳлаганларича уриб қолаверадилар. У илгари ҳам шу иш билан шуғулланганми йўқми бизга бу қоронғи. Аммо қўлга тушган куни фирибгарликни улгуржи қилганлиги сабабли дадил айтиш мумкин. Авваллари ҳам бунақа ишга у қўл уриб келган. Нонинсофликнинг чўққисига чиққан куни Мирзаметов мактабга юборилаётган кўмирдан 990 килограмм ўмариб қолган. Унга шу тўғрида гапирилганда муомаласи дарров ўзгарди. Икки қўли кўксида, кечирим сўради. Айбни торозига қўймоқчи бўлди. Мен бундан кейин ўзимни тузатиб оламан деб сўз берди. Лекин орадан кўп ўтмай яна қўлини қора доғга ботирди.

Ўрганган кўнгил-да, тили гирромлик қилмаслик ҳақида гапириб турган бўлса ҳам, дилида кимдан қанча чегириб қолиш устида эди. У 258-рақамли квитанция билан 3 тонна кўмир олган киши машинасида 2260 килограмм кўмир борлигини торози рақамларида кўриб турган ҳолда, «машинани юргиз, жўна, кўмиринг уч тоннадан зиёд, сийлови ҳам бор ичида» деб юборди. Машина торози устига қайтариб келиниб бошқатдан тортилганда, 740 килограмм кўмир Мирзаметов жиғилдонига равона бўлгани аниқланди.

Ана шундай доғли ишлар қилаётган катта сотувчининг умр йўлдоши унинг кийимидаги, вужудидаги доғни қирқ кечаю, қирқ кундуз ювса ҳам оққа чиқаролмаслиги ҳаммага маълум. Аммо ўз сотувчисидаги доғни кўра-била туриб ҳеч қандай иш қилмаётган «Узглавуглеснабсбит»нинг бошлиғи Н. И. Худяковга нима дейиш мумкин. Балки Мирзаметовга ўхшаш ҳаммаёғи кўмирга беланган сотувчилар ўз бошлиқларига суйкалиб кетиб, уни ҳам доғ қилган бўлишлари мумкин.

Кўмир базасидан чиқиб, Мирзаметовнинг қилмишлари, ўзига-ўзи суртган доғлари, мактабдаги мурғакларни иситиш учун берилган кўмирдан қулочкашлаб чегириб қолаётганлиги тўғрисида ўйлаб бордик. Йўл-йўлакай шаҳардаги «Ўзспортторг»нинг 18-магазинига кирдик. Бу ердаги кичик бир воқеа балки Мирзаметов қилаётган ишлар олдида ҳақиқатан ҳам жуда майда иш бўлиб кўринса ҳам лекин характери, яъни бировлар ҳақига хиёнат қилиши жиҳатидан ўша воқеага ўхшаб кетарди. Албатта, Мирзаметовдаги доғ кичик бир доғ эмас. Уни Мирзаметов тезда ювиб ташламаса газак олиб ёмон оқибатга олиб келиши мумкин. Аммо 18-магазин сотувчиси А. Ураловга юққан доғ кичкина бўлса ҳам доғ-да. У бир сотувчидан 46 тийин ўмариб қолган. Бир кунда магазинга қанча одам киради. Биридан 40, биридан 50 тийин ўмариб қолаверса, доғи катталашиб, Мирзаметов доғига ўхшаш қорамтил ва катта бўлиб кетиши мумкин. Шунинг учун ҳам Ураловга тушган доғни Мирзаметов қаторига қўяяпмиз. Балки у бизнинг фикримизга қўшилмас. Лекин доғ доғлигича қолади.

А. МИРЗААҲМЕДОВ,
А. ТУЛАГАНХЎЖАЕВ.

„ЎЗБЕКФИЛЬМ“ СТУДИЯСИДА

АЛЕКСАНДР ПАНТЮШИН «Ўзбекфильм» студиясида ўн йилдан бери ишлайди. Унинг касби қурол-яроғлар билан ишловчи пиротехникликдир. У «Осиё устида бўрон», «Қизилқумлар», «Қайноқ сўқмоқлар» фильмларини яратишда ҳар хил портлашлар, ёнғин ва отишмаларни жуда табиий чиқаришга эришган.

Студия омборларида турли фильмларни суратга олиш учун зарур бўлган хилма-хил буюмлар бор. Реквизитор Абдураҳим Маматкаримов янги фильм учун керакли буюмларни танламоқда.
Л. ГЛАУБЕРЗОН фотолари.

Спорт

„ШАРҚ ФИГУРАЧИСИ“ КИМ БЎЛАДИ?

Жажжи қиз ва ўғил болалар улкан муз майдонига ёйилишган. Оқ, кўк, пушти, қизил ранг форма кийган кичкинтойлар навбаҳор тонгида шамолда эланиб турган гулларга ўхшашади. Гўзал манзарани йўқотишга кўз қиймай узоқдан бир муддат тўйиб-тўйиб томоша қиламиз.

— Муслим тўртинчини бажар, — овози эшитилади тренернинг. — Умида сен бешинчини. Оля тўққиз билан ўн тўртинчини қайтар. Бошла! Яхши, яхши. Изингга қара, изингга, шакл доимо бир хил бўлиши керак.

«Мажбурий машқ» иборасини кейинги пайтларда бот-бот эшитадиган бўлиб қолдик. Фигурали учишда қирқ бир хил машқ бор. Машқ пайтида конькининг муз устида қолдирган изига қараб машқнинг қай даражада аниқ бажарилгани билинади. Дарвоқе спортнинг номи ҳам фугурали — шакл бериб учишку.

Яхмалакда ёнгинамизда эндигина олти ёшга тўлган Муслим Сатторов машқ қиляпти. Унинг номи тилга тушиб қолган. Тренер А. Трушковнинг айтишича у оҳангга жуда сезгир, ўйинлари ўйноқи, диққатни тортувчи. Яқинда ўтказилган шаҳар биринчилигида миллий рақсли учишда болалар ўртасида чемпионлик шарафига муяссар бўлди. Жуфт спорт рақси бўйича Ринат Собитов ва Светлана Поповалар, якка спорт рақсларида Нодир Қурбонов ва Марина Кушнарёвалар ғолиб чиқдилар.

Майдоннинг ўнг бурчагида қобилияти билан ажралиб келаётган иккинчи катталар разрядини олган Нодир Қурбонов машқ қиляпти. Унинг ҳаракатлари, мураккаб айланиш машқларини дадил бажариши яхшигина маҳорат эгаси бўлаётганидан дарак беради. Ҳар бир спортчининг севган «юлдузи» бўлганидек у машҳур Сергей Четверухинга меҳр қўйган.

Бир пайт Алексей Николаевич бир қучоқ клюшкани шогирдларга улашабошлади. Бир зумда икки дарвоза пайдо бўлиб, икки команда ўйинга киришиб кетди.

— Хоккейнинг фигурали учиш машқларига фойдаси кўп, — дейди тренер. Деярлик икки соат машқ қилган болалар хоккей билан ярим соат шуғулланишди. Тренер машқ тамом бўлганини билдирганида, терлаб пишиб қизариб кетган болалар, яна қарчиғайдай шайба ортидан отилишга тайёр турганликларини билиш қийин эмасди.

Фигурали учиш мактабида 180 ёш спортчи шундай шуғулланяпти. Тренерларнинг гапига қараганда ёшларнинг сони оз. Мактабда тахминан 400 спортчи бўлиши керак. Бунинг учун эса спорт саройи ёнида аллақачон қад кўтариши лозим бўлган ўқув-тренировка залини қуриш керак. Шундагина ўсиб келаётган талабни қондиришнинг иложи бўлади.

— Мактабга ёзилмоқчи бўлганларнинг сони жуда кўп, — дейди катта тренер А. Н. Трушков, — биз эса жой етишмаётганидан ожизлик қиляпмиз. Бир кунда қанча ота-она илтимосини рад этишга тўғри келади.

— Ўзбекистонда муз ўйинларини ривожлантириш учун, — дейди спорт мактабининг директори Г. Д. Жоржоладзе, — катта иш қилинди, аммо яна катта вазифалар олдимизда турибди. Бизнингча, республикамиз областлари марказларида, шунингдек Чирчиқ, Ангрен, Олмалиқ каби катта саноат шаҳарларида ўқув-тренировка залларини ташкил этиш керак. Шундагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Мактаб маъмурияти ўз йўли билан бир қатор тадбирларни амалга оширди. Тренерлар коллективи ота-оналар курсини ташкил этиб, фигурали учиш қонун-қоидалари бўйича лекциялар ўқидилар, семинарлар ташкил этишди. Методик кабинет доимо уларнинг яқин ёрдамчиси. Ҳозир мактаб қошида 14 киши учинчи тоифали, 6 киши иккинчи тоифали судья нормасини бажарди. Шу вақтгача ўтказилган 11 мусобақада 84 кичик спортчи разрядга эга бўлди.

Ёш фигурачилар шу кунларда масъулиятли мусобақага тайёрланишмоқда. Мактаб «Шарқ фигураси» деган соврин таъсис этди. Унга РСФСР, Украина, Қозоғистон республикаларидан 12 ёшгача бўлган спортчилар таклиф этилган. — 6—12 апрель кунлари бўлиб ўтадиган бу мусобақага тайёргарлик қизғин.

Б. ПУЛАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 18.05 — Болалар учун **мультфильм.** 18.15 — **Объективда ҳаёт».** Кинокўрсатув. 18.55 — **«Қўшиқ — ҳамроҳимиз».** Тошкентдаги «Қизил тонг» тикув фирмасига бағишланган кўрсатув ва концерт. 19.45 — **«Ахборот»** информацион программаси.

Ўзбек тилида: 20.00 — **«Сталинград жанги саҳифалари».** Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 7-серияси. 20.30 — Ўн минут **музика,** 20.40 — **«Ахборот»** информацион программаси. 21.00 — Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг **адабий портрети.**

МОСКВА КЎРСАТАДИ

22.00 — **«Вақт»** информацион программаси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.30 — **«Ноз — неъмат бунёдкори»** программаси. 23.00 — **«Чегарадаги отишув».** Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎҚУВ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида: 11.30 — 9-синфлар учун. Биология. **«Эволюциянинг биографик далиллари».** 12.00 — **«Йиллар оша».** Телевизион фильм. 12.25 — 9-синф учун. Биология. **«Эволюциянинг биографик далиллари»** (ўзбек тилида).

18.00 дан **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 — **«Фақат ер ва одамлар».** (ҳужжатли фильм, рус тилида).

22.30 дан Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — **Тошкент янгиликлари** (ўзбек ва рус тилларида). 19.15— **«Яшаш учун туғилганлар»** (бадиий фильм, ўзбек тилида).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2|II да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2|II да **Ажал минораси.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2|II да **Қайнона.**

КИНО

Джейн Эйр — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва кеч 6, 8, 9.45 минутда). «МОСКВА» (кундуз соат 1, 5.30 ва кеч 9 да). «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ (кундуз соат 2, 4 ва кеч 6, 8, 9 да). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Нуқта, Нуқта, вергул — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12). ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 да).

Ўн уч баҳодир — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да). «ВОСТОК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Руслан ва Людмила — ҲАМЗА номли (кундуз соат 5.30 ва кеч 8.30 минутда). «МОСКВА» (эрталаб соат 10.30 ва кундуз 3 да).

Одам-оркестр; Тахта — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11; кундуз 12, 2, 4, 5 ва кеч 6, 7, 9 да). «ДРУЖБА» (эрталаб соат 10.20, 11, кундуз 1, 2.40 минутда ва кеч 5, 7, 9 да).

Кромвель (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1.30, 4 ва кеч 6.30, 8.45 минутларда).

Рам ва Шам (2 серия) — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40, кундуз 2.20, 5 ва 7.40 минутларда).

Севги риштаси — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч 8 да).

Аёллар ва берсальерлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 8.45, 10.30 минутларда).

Ҳур қизлар — «СПУТНИК» (кундуз соат 1 ва кеч 8 да).

Инсонни севинг — «ЧАЙКА» (кундуз соат 3 да).

Ўзбекистон ССР энергетика ва электрофикация министрлигининг
ТашГРЭС БАЗАСИДА ОЧИЛГАН 104-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Автоматика ва контроль-ўлчов асбоблари бўйича электро слесарлар (ўқиш муддати 2 йил), **юқори босимли қозонлар бўйича машинистлар, теплотехника ускуналари монтажи ва ремонти бўйича слесарлар (1 ярим йил),** бошқариш блок **системасининг машинист ёрдамчиси, электромонтёрлар, ҳаво электролиниялари бўйича электрлиниячилар, кабель тармоқлари бўйича электромонтёрлари** (1 йил).

16 ва ундан катта ёшдаги, 8—10 синф ҳажмида маълумоти бор бўлган ёшлар қабул қилинади.

Ўқиш бепул.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал иссиқ овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида пул мукофоти билан таъминланадилар.

Шунингдек Армия сафидан демобилизация қилинганлар қабул қилинади ва уларга стипендия берилади, бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ёзилган ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, 6 фотосурат, турар жойидан справка.

Паспорт ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 МАРТ ВА 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Орджоникидзе район, ТашГРЭС посёлкаси. Телефонлар: ТашГРЭС коммутаторлари: 661406 666420, қўшимча 264.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р — 08816. ИНДЕКС 64697. № В—1665.